

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Sprawozdanie
dotyczące sprawozdania finansowego
Agencji Unii Europejskiej
ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)
za rok budżetowy 2019

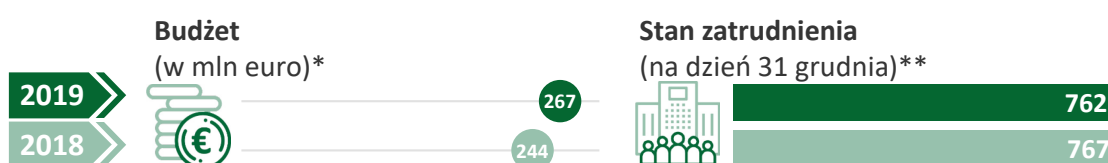
wraz z odpowiedziami Agencji

Wstęp

01 Funkcjonowanie Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (zwanej dalej „Agencją” lub „EASA”) z siedzibą w Kolonii reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2018/1139 z 4 lipca 2018 r.¹, uchylające rozporządzenie (WE) nr 216/2008². Agencji powierzono określone zadania regulacyjne i wykonawcze w dziedzinie bezpieczeństwa lotniczego.

02 Na *rys. 1* przedstawiono najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji³.

Rys. 1 – Najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji

* Dane dotyczące budżetu są oparte na łącznej kwocie środków na płatności dostępnych w danym roku budżetowym.

** W stanie zatrudnienia uwzględniono urzędników unijnych, unijnych pracowników zatrudnionych na czas określony i unijnych pracowników kontraktowych, a także oddelegowanych ekspertów krajowych, nie uwzględniono natomiast pracowników tymczasowych ani konsultantów.

Źródło: skonsolidowane sprawozdanie roczne Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018 oraz wstępne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2019; dane dotyczące stanu zatrudnienia przekazane przez Agencję.

Informacje leżące u podstaw poświadczenia wiarygodności

03 Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów oraz analiza informacji przekazanych przez kierownictwo Agencji.

¹ Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

² Dz.U. L 79 z 19.3.2008, s. 1.

³ Więcej informacji na temat kompetencji i działalności Agencji można znaleźć na jej stronie internetowej: www.easa.europa.eu.

Poświadczenie wiarygodności przedstawione przez Trybunał Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – Sprawozdanie niezależnego kontrolera

Opinia

04 Trybunał zbadał:

- a) sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁴ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁵ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2019 r.,
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań, zgodnie z wymogami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Wiarygodność rozliczeń

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

05 W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Agencji i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

⁴ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁵ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń

Dochody

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń

06 W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Płatności

Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń

07 W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Podstawa wydania opinii

08 Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i kodeksami etyki oraz Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) wydanymi przez INTOSAI. Obowiązki Trybunału wynikające z tych standardów opisano bardziej szczegółowo w części sprawozdania dotyczącej zadań Trybunału. Trybunał jest niezależny w rozumieniu Kodeksu etyki zawodowych księgowych wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (tzw. kodeksu IESBA) oraz wymogów etycznych mających znaczenie w kontekście prowadzonych przez niego kontroli i wywiązuje się z innych obowiązków etycznych zgodnie z tymi wymogami i kodeksem IESBA. Trybunał uważa, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania niniejszej opinii.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

09 Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Agencji kierownictwo Agencji odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania

finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Zadania te obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo Agencji odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z przepisami mającymi zastosowanie do tych sprawozdań. Kierownictwo Agencji ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

10 Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Agencji do kontynuacji działalności. Odpowiada też za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności, chyba że zamierza zlikwidować jednostkę lub zaprzestać działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaprzestania działalności.

11 Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Agencji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdań finansowych i transakcji leżących u ich podstaw

12 Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

13 Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej lub państw współpracujących i ocenia stosowane przez Agencję procedury poboru opłat i ewentualnych innych dochodów.

14 Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności (w tym płatności z tytułu nabycia aktywów) z wyjątkiem zaliczek w chwili ich wypłaty. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków uzasadnienia ich właściwego wykorzystania oraz po przyjęciu tego uzasadnienia przez Agencję na drodze rozliczenia danej zaliczki, w tym samym roku lub w latach kolejnych.

15 Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) Trybunał stosuje profesjonalny osąd i zachowuje zawodowy sceptycyzm przez cały okres trwania kontroli. Ponadto Trybunał:

- identyfikuje i ocenia ryzyko wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń w sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej, a także opracowuje i przeprowadza procedury kontroli w odpowiedzi na to ryzyko oraz uzyskuje dowody kontroli, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia lub niezgodności jest wyższe, jeśli takie zniekształcenie lub niezgodność wynika z nadużycia, a nie z błędu, ponieważ nadużycie może wiązać się ze złą wiarą, fałszerstwem, umyślnymi zaniechaniami, podaniem fałszywych informacji lub obejściem kontroli wewnętrznych;
- dąży do zrozumienia systemu kontroli wewnętrznej istotnego w kontekście prowadzonej przez siebie kontroli, tak by wypracować procedury kontroli stosowne do okoliczności, nie zaś w celu wydania opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznych;
- ocenia stosowność przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalność szacunków księgowych i odnośnych informacji podanych przez kierownictwo;
- wydaje opinię na temat tego, czy kierownictwo właściwie prowadziło rachunkowość przy założeniu kontynuacji działalności, oraz, na podstawie uzyskanych dowodów kontroli, ocenia, czy występuje istotny poziom niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą podać w istotną wątpliwość zdolność Agencji do kontynuowania działalności. Jeśli Trybunał stwierdzi, że taki poziom niepewności istnieje, ma obowiązek zwrócić uwagę w swoim sprawozdaniu na odpowiednie informacje ujawnione w sprawozdaniu finansowym bądź – jeśli takie ujawnione informacje są niewystarczające – wydać opinię z zastrzeżeniem. Wnioski Trybunału opierają się na dowodach kontroli uzyskanych do momentu sporządzenia

sprawozdania. Przyszłe zdarzenia lub okoliczności mogą jednak spowodować, że jednostka zaprzestanie kontynuowania działalności;

- o ocenia ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym przedstawione w nim informacje, a także orzeka, czy sprawozdanie to odzwierciedla transakcje i zdarzenia leżące u jego podstaw w sposób zapewniający rzetelną prezentację;
- o uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody kontroli dotyczące sytuacji finansowej Agencji, pozwalające wyrazić opinię na temat sprawozdania finansowego i transakcji leżących u jego podstaw. Trybunał odpowiada za kierowanie kontrolą, jej nadzór oraz wykonanie. Spoczywa na nim wyłączna odpowiedzialność za opinię pokontrolną;
- o uwzględnił – w stosownych przypadkach – wyniki badania sprawozdania finansowego Agencji przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 70 ust. 6 rozporządzenia finansowego UE.

Trybunał informuje kierownictwo m.in. o planowanym zakresie i terminach przeprowadzenia kontroli, jak również o istotnych ustaleniach, w tym o wszelkich poważnych uchybieniach w systemie kontroli wewnętrznej wykrytych w trakcie kontroli. Spośród kwestii zgłoszonych Agencji Trybunał wskazuje te, które miały największe znaczenie w kontroli sprawozdania finansowego za bieżący okres i które w związku z tym określane są mianem kluczowych obszarów badania. Trybunał opisuje te kwestie w swoim sprawozdaniu, chyba że przepisy prawa zakazują podania ich do wiadomości publicznej bądź jeśli, w niezmiernie rzadkich przypadkach, Trybunał stwierdzi, że dana kwestia nie powinna zostać poruszona w sprawozdaniu, ponieważ można racjonalnie założyć, że negatywne konsekwencje takiego kroku przewyższą korzyści dla interesu publicznego.

16 Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

Uwagi dotyczące legalności i prawidłowości transakcji

17 Trybunał wykrył przypadki niezgodności z przepisami, jeśli chodzi o zarządzanie postępowaniami o udzielenie zamówienia. W szczególności w ramach kontroli przeprowadzonych przez Trybunał w ubiegłych latach rozpoznana została kwestia ponownego przeprowadzenia procedury konkurencyjnej, nie rozwiązano jej jednak należycie.

18 Umowy ramowe zawierane z dostawcami umożliwiają ustalenie warunków dokonywania określonych zakupów na cały okres obowiązywania danej umowy.

Agencja podpisała umowę ramową z pojedynczym wykonawcą dotyczącą świadczenia usług doradztwa w zakresie zarządzania obiektem. W umowie przewidziano pułap w wysokości 1,78 mln euro. Warunki określone w umowie nie były jednak na tyle szczegółowe, by zapewnić uczciwą konkurencję. Wiązało się to z faktem, że konkretne wymogi dotyczące usług, które miały być świadczone, w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia nie były jeszcze znane, ponieważ usługi wchodzące w zakres zamówienia zdefiniowano jedynie ogólnie. Jak wynika z rozporządzenia finansowego, w takiej sytuacji zamawiający powinien podpisać umowę ramową z wieloma podmiotami, a w celu dokonania konkretnych zakupów powinien skorzystać z procedury konkurencyjnej z udziałem wybranych wykonawców.

19 W ramach zamówienia na świadczenie usług IT o wartości do 3,5 mln euro Agencja wymagała od potencjalnych oferentów potwierdzenia minimalnego rocznego obrotu na poziomie, który przekraczał maksymalną kwotę dopuszczoną w przepisach rozporządzenia finansowego.

20 W przypadku trzech z czterech skontrolowanych postępowań Agencja nie publikowała szacunkowej wielkości zamówienia, czego wymagają przepisy rozporządzenia finansowego.

Działania podjęte w związku z uwagami z ubiegłych lat

21 Przegląd działań podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w ubiegłych latach przedstawiono w **załączniku**.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczy Alex Brenninkmeijer, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 22 września 2020 r.

W imieniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner Lehne

Prezes

Załącznik – Działania podjęte w związku z uwagami z ubiegłych lat

Rok	Uwagi Trybunału	Działania podjęte w odpowiedzi na uwagi Trybunału (zrealizowane / w trakcie realizacji / niepodjęte / brak danych lub nie dotyczy)
2016	Na przestrzeni lat Agencja zgromadziła nadwyżkę w wysokości 52 mln euro pochodzącą z działań finansowanych przez branżę ⁶ , co jednak nie zostało przewidziane w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję.	w trakcie realizacji (poza kontrolą Agencji)
2017	Agencja publikuje ogłoszenia o naborze na swojej stronie internetowej i w mediach społecznościowych, lecz nie publikuje ich na stronie internetowej Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO).	zrealizowane
2017	Elektroniczne zamówienia publiczne: Do końca 2017 r. Agencja wprowadziła elektroniczne procedury przetargowe i elektroniczne składanie ofert w niektórych postępowaniach, lecz nie wprowadziła jeszcze elektronicznego fakturowania.	zrealizowane

⁶ W latach 2014 i 2015 wystąpiły nadwyżki w wysokości, odpowiednio, 15,3 mln euro i 16,9 mln euro. Do końca 2018 r. nadwyżka sięgnęła kwoty 52 mln euro.

Rok	Uwagi Trybunału	Działania podjęte w odpowiedzi na uwagi Trybunału (zrealizowane / w trakcie realizacji / niepodjęte / brak danych lub nie dotyczy)
2018	Warunki w umowie ramowej zawartej z pojedynczym wykonawcą nie były na tyle szczegółowe, by zapewnić uczciwą konkurencję. Agencja powinna przygotować umowy ramowe w taki sposób, by umożliwiały one uczciwą konkurencję i zapewniały gospodarne wykorzystanie środków.	w trakcie realizacji
2018	Agencja udzieliła zamówień jedynie na podstawie jakości usług, nie biorąc pod uwagę ceny. Przy podejmowaniu decyzji w sprawie udzielenia zamówienia Agencja powinna uwzględnić zarówno jakość, jak i cenę, a także dopilnować, by umowy były podpisywane dopiero po zweryfikowaniu kryteriów wykluczenia.	zrealizowane
2018	Agencja przeznaczyła środki na realizację podpisanej z Komisją umowy w sprawie usług archiwizacji dopiero po przedłużeniu umowy. Zobowiązanie do przeznaczenia środków na określony cel powinno zostać zarejestrowane przed zaciągnięciem zobowiązania prawnego, tak by zagwarantować dostępność funduszy.	w trakcie realizacji

Sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego w sprawie legalności i prawidłowości

EASA – odpowiedzi Agencji

18

Agencja zgadza się z uwagą Trybunału i dopilnuje, aby w takich przypadkach zastosowano wielokrotną umowę ramową z ponownym poddaniem zamówienia procedurze konkurencyjnej lub zadba o wystarczająco precyzyjne określenie potrzeb, czego wynikiem będzie jedna umowa ramowa lub wielokrotna umowa ramowa w systemie kaskadowym.

19

Obroty obliczono na podstawie wartości pierwotnej umowy w wysokości 4 mln EUR; później nie zaktualizowano wymogu dotyczącego obrotów przed publikacją.

Agencja będzie w szczególności monitorować i weryfikować, czy kryterium to będzie w przyszłości zgodne z rozporządzeniem finansowym.

20

Agencja opublikowała informacje dotyczące wszystkich czterech postępowań, jednak w przypadku trzech z nich jedynie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Agencja docenia radę Trybunału i dopilnuje, aby albo zawrzeć w samym ogłoszeniu o zamówieniu wskazanie wielkości, albo zawrzeć odniesienie do ogłoszenia o zamówieniu w sekcji specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w której określona jest wielkość zamówienia, co przyczyni się do zwiększenia przejrzystości.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2020.

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów jest realizowana na podstawie [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że dokumenty zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania niedozwolone jest zmienianie oryginalnego znaczenia albo przesłania dokumentów. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego ich wykorzystania.

Jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną – tak jak w przypadku zdjęć, na których widoczni są pracownicy Trybunału – lub zawiera prace stron trzecich, wymagane jest zweryfikowanie dodatkowych praw autorskich. W takim przypadku uzyskanie zezwolenia na ponowne wykorzystanie określonej treści unieważnia wspomniane wcześniej zezwolenie ogólne. Powinny być w nim wyraźnie opisane wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania treści.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE może być konieczne wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy, nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystania i nie jest udostępniana licencja na nie.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie kontroluje ich zawartości i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich obowiązującymi na tych stronach.

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.